

Seks ár liðin síðan John Lennon varð skotin

Nú eru liðin gott seks ár síðan víðagitni sangarin og tónleikarin John Lennon doyði. Hann varð skotin úti á gotuni í New York tann 9. des. 1980 av amerikanaranum Mark D. Chapman.

John Lennon gjordist kendur, tá hann saman við Paul McCartney stovnaði popptónleikabólkin «The Beatles».

Eisini gjordist hann kendur víða um orsakað av sínum lögum, sum einamest snúðu seg um frið og kærleika millum menniskju. Lennon var eisini mótstandari av kriggi, og gongur hetta sum ein reyður tráður gjøgnum nógvar av sangnum hansara.

indamenn hava funnið annað frágigt av AIDS-virusinum (6669 V-2) í blóðinum á fyra vesturafrikanskum kvinnum, ið komu sum innflytarar til Svørkis. Fleiri onnur frágigt eru funnin.

Alsamt fleiri avdúkingar verða gjørdar viðvíkjandi tí ørkymlandi atburðinum hjá AIDS-virusinum. Ímillum annað kenna læknar nú dømi um at virusið, istaðin fyri at fara inn í blóðstreym, fer beinleiðis inn í heilan og myndar longu á fyrsta sjúku-stiginum sonevndan «præsenil demens» hjá ungfolki. Hetta merkir, at ungfolk við hesum lagi av AIDS visir ellisbrek-eyðkenni næstan beinavegin.

15 mia. kr. til gransking næsta ár

Aðalskrivarin hjá WHO (altjóða heilsustovninum hjá ST), Halfdan Mahler, sigur, at aftaná 1991 kann roknað verða, at 100 mio. menniskju í heiminum verða smittað við HLV-virusinum. Hann víðgongur, at tey, ið hava ábyrgd av at fyrbyrgja umfarsjúkum, harimillum hann sjálvur, hava higartil ikki tikið hesa sjúkuna í álvara. Bardagin móti AIDS fer nú at fáa fyrsta prioritet hjá WHO, sum næsta ár fer at veita umleið 15 mia. kr. til gransking og fyrbyrging. Nevnast kann í hesum sambandi, at einasta munagóða fyrbyrgingarmetódan, danskir læknar higartil eru komnir fram til, er ókeypis útbýting av gitnaðarverjum. Frá og við 1. januar næsta ár kunnu til dømis allir íbúgvir í Fjóns amt fáa hitir fyrri einki.

etj.

Beatles mætasti popptónleikabólkurin í hesi öldini ???

Tey munnu vera fá, ið ikki kenna The Beatles, ið hugtøku milliðir av fólki í seksti- og ein part av sjettiárunum. Tað vóru teir fyra dreingirnir úr Liverpool, John Lennon, Paul McCartney, George Harrison og Ringo Starr, ið mánnaðu bólkin í árunum frá 1962 — 1970.

Beatlarnir, sum teir eisini nevndust, góvu nógvar plátur út. Um vit rokna eina single-plátu sum eina plátu, eina EP sum tvær, og eina LP sum seks plátur, so hava The Beatles selt meira enn 300 millioinir plátur. Bert Bing Crosby og Elvis Presley hava fingið slík úrslit, men teirra virkisheild vóru longri enn tey átta árin, ið Beatles vóru frammi.

Hesir fyra vóru ógvuliga væl umtóktir manna millum. Alt teri segdu, gjørdur, ella vóru uppi, kom í allar heimsins fjølmiðlar.

Pláturnar teir góvu út, komu til at ávirka eitt heilt ættarlið av ungum. Men ikki bert tey ungu lótu seg ávirka av tónleikinum, eisini eldra ættarliðið byrjaði at fáa eyguni upp fyri popptónleikinum.

Í 1966 fingur tónleikarnir í Beatles heiðurstekin frá ensku drotningini, fyri at hava fingið rættlag í enska sölujavnvágina. Hetta heiðurstekin hevði heitið: «Order of the British Empire».

»Yesterday«, »Eleanor

Rigby« og »Hey Jude« eru nøkur av lögnum, sum Lennon og McCartney gjørdur í felag, hesi lög blivu ógvuliga væl dæmd innan tónleikaheimin. Nogv orkestrur og sangarar hava innspælt hesi lög á egnan hátt, tey eru innspæld sum rock-, soul-, barocktónleikur o. a.

1956 — 1962

Lennon og McCartney spældu og sungu regluliga saman frá 1956. Harrison kom upp í i 1958, Pete Best var eisini ein av limunum í bólkinum. Hesir spældu fyri tað mesta á eini dansistovu, ið nevndist »Cavern«, tað var har Beatles gjordist eitt kent navn í Liverpool.

Um heystið '61 bleiv tann ágrýtni Brian Epstein »manager« hjá Beatles. Hann syrgdi fyri, at teir fingur avtalu í lag við plátuvirkið »Parlophone«.

Tá fyrsta singlepláta teirra »Love Me Do« kom út í okt. '62, var trummsláarin Ringo Starr komin upp í bólkin, istaðin fyri fyrrverandi trummsláaran Pete Best. Plátan gjordist eitt stórt »hit«.

1963 — 1964

Í '63 fóru hesir fyra unglingarnir út í stóru verð at leika. Pláturnar: »Please Please Me«, »From me to You«, »She loves You« o. a. komu út í okt. '63. Allar fóru tær upp í topparnar á hitlistunum um allan heim.

Í feb. '64 fóru »Beatlarnir« í USA og leiktu.

Teir leiktu millum annað í amerikanskum sjónvarpsendingum, ið vóru ógvuliga væl umtóktar millum amerikanarar. Hesi árin vóru teir so væl umtóktir sum ongantið fyrr.

1965 — 1970

Komandi árin ferðaðust The Beatles um allan heim. Fólki næstan bardust um atgongumerkini til konsertir teirra. Tann størsta konsertin, teir hildu, var á »Sea Stadium« í New York í aug. '65, har 55.000 fólk vóru samankomin at hoyra stjørnur sínar.

Tann 29. aug. '66 varð seinasta konsertin hjá Beatles hildin. Hetta var í San Fransisco, og vóru teir fyra nú troystir av at teir altíð skuldu ferðast millum trygdarvaktir og skriggjandi fólk.

Millum nýggju plátur, teir nú góvu út, vóru pláturnar: »Help«, »Day Tripper«, »Paperback Writer«, »Yellow Submarine«, »Penny Lane«, »Hey Jude« og »Let It Be«.

Friggjörðir frá tónleikaferðum teirra høvdu Beatlarnir nú meira tíð til at innspæla plátur. Í '67 kom L.P. in »Sgt. Pepper« út. Henda plátan er enn tann dag í dag mett sum ein tann besta innan popptónleik.

Skilnaðurin

Eftir deyða Epsteins í 1967, kendu fólk á sær, at nú var ikki leingi til Beatlarnir gövust at spæla. Á

vári '70 kom síðsta pláta teirra út, hon nevndist »Let It Be«, og í april '70 kom alment fram, at teir vælumtóktu tónleikarnir vóru givnir við at spæla, og farnir hvør til sitt.

Hesin skilnaður færdi við sær, at teir nú hvør sær fóru at royna seg inn tann sama tónleikaheimin, ið hevði givið teimum so nógva umtalu og pening.

McCartney hevur spælt á eini konsert, hetta kanska av átta fyri sjálvur at verða dripin.

George Harrison

George Harrison royndi seg eisini sum solist, men uttan stórvægis eydnu, kendasta lag hansara man vera »My Sweet Lord«.

Ringo Starr

Ringo vildi eins og hinir royna seg innan tónleik. Hann hevur verið við á onkrari plátu hjá Lennon og hjá McCartney, men hevur hann ikki klárað seg á egnum beinum.

Síðani skilnaðin spældu teir fyra Beatlarnir ongantið saman aftur, sum teir gjørdur frammanundan, og er hetta bert at harmast um, tí tey eru mong, ið kundu ynskt sær at sæð teir spælt aftur. Hetta ynskið tók John Lennon við sær í gróvina, tann dagin hann varð skotin fyri seks árum síðani.

Samanborin við aðrar tónleikabólkar, verður The Beatles mettur sum ein tann mætasti, ið fekk ung til at elska popptónleikin, og fekk gomul at viðganga, at poppur hóast alt er annað enn róp og skrál.

P.H.

